

VICTORIA MAXIMENCO

cl. a XI-a, LT „Mircea Eliade”, mun. Chișinău

LE SOUFFLEUR DE LA PEUR

Zilele Francofoniei în Republica Moldova, organizate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Ambasada Franței, Institutul Cultural Român de la Chișinău și alte organizații, au avut un mare succes. Pe lângă tradiționalul Festival al Filmului Francophon, am avut onoarea să găzduim spectacolul inedit „*Suffleurul fricii*” („*Le souffleur de la peur*”).

Umerii timpului, Ion Găină

Matei Vișniec, autorul operi (n. la 29 ianuarie 1956, la Rădăuți), este pasionat de suprarealism, dadaism, teatrul absurdului sau al grotescului, literatura fantastică. În tulburătorul spectacol-lectură de la „Satiricus Ion Luca Caragiale”, în care s-au combinat perfect pasiunile autorului pentru această varietate de curente, a avut o interpretare fulminantă Ioana Crăciunescu, o mare actriță și singurul personaj al acestui spectacol. Din primele clipe ale apariției acesteia pe scenă, se simțea că prezența ei energizează, binedispune. Sigură pe ea, destinsă și distinsă, și-a lăsat umbrela, a luat chibriturile, și-a aprins țigara și s-a instalat în unul din scaunele puse haotic pe

lângă o măsuță. Generoasă și fermecătoare, și-a turnat în pahar bere. În clipa următoare, parcă amintindu-și de prezența noastră, a celor câteva zeci de oameni veniți într-o seară de duminică, 20 martie, la „Satiricus”, ne spune: „Știți, eu sunt o visătoare. Îmi plac, de pildă, aceste după-amiezi de toamnă. Nu-i așa că au în ele ceva misterios și, ca să zic... discret... Am o slăbiciune pentru discuții ori de câte ori mă aflu aici. Ce părere aveți, de exemplu, despre această toamnă? Cea mai frumoasă toamnă, aș zice eu. Posibil, ultima noastră toamnă...”

Voulez-vous une bière? întrebese ea prompt, dar atât de discret, cu simplitatea și obișnuința unei chelnerițe de la o terasă oarecare. Intuind un răspuns afirmativ, ne oferise bere. *Cum vă simțiți după această bere?* – ne întrebese ea, pentru a ne reproșa apoi că nu era locul potrivit pentru a bea liniștit și naiv bere: *El bea bere, ah, priviți-l.* Însă monologul acestei deosebite actrițe, Ioana Crăciunescu, capătă amploare și expresivitate neasemuită atunci când ea rostește pentru prima dată: *La peur... frica... la peur... frica.* Acea frică copleșește publicul atunci când ea își destăinuie neliniștile, atunci când afirmă că lucrurile nu sunt ceea ce par a fi. Îi urmăream cu toții mișcările aparent necontrolate, plimbările agitate, gesturile bruște, privirile în gol, îi urmăream variația timbrului vocii și treceam prin întreaga ființă cuvintele-i: *Nu sunt decât un observator atent al lumii. Se întâmplă lucruri groaznice.* Știind că n-o vom crede din prima, repeta, tot mai apăsător: *Se întâmplă lucruri groaznice. Dumneata știi, îți poți închipui că aici, chiar în acest moment, se întâmplă lucruri groaznice, mârșăvii, violuri, crime odioase?*

Să-i luăm de exemplu pe cei de acolo. Nu-i așa că par niște oameni respectabili? Eroare! Sunt niște prefăcuți. Uitați-vă la cuplul ăla. Vi se pare că se iubesc? Greșeală! Monologul ia forma unui delir filozofic pe tema fricii. Suntem acuzați că producem frica, pentru ca, în clipa următoare, să ni se reproșeze că suntem produsul fricii. Conducem de fapt gigantica și monstruoasă mașinărie a fricii care ne îngenunchează, rând pe rând, în fața ei înșeși. Spectacolul este o sinceră invitație la o clipă de meditație, un dialog cu „urmele” de întuneric ascunse în fiecare dintre noi. Tema lui este frica și complotul universal al tuturor contra tuturor, lumea al cărei motor este frica, indusă prin toate mijloacele, propagată până la extrem.

Așadar, spectacolul inedit „*Suffleurul fricii*” ne invită să redescoperim lumina, frumosul și, cel mai important, adevărul alături de cuvintele scrise de Matei Vișniec, însuflețite de actrița Ioana Crăciunescu. *Ei, ați mai vrea să vorbiți despre toamnă, despre natură?* rostește ea înainte de a părăsi publicul flatat, uimit și plăcut surprins de tot ceea ce descoperise în acea seară, în incinta Teatrului „Satiricus Ion Luca Caragiale”.